

מס' קורס: 286.4805
תוכנית מ"א, סמסטר ב'
יום ד', 16-14. מס' החדר יימסר לסטודנטים.

מרצה: ד"ר רמה עמישב
דוא"ל: amishavrama30@gmail.com
שעת קבלה: יום ד' בתאום מראש.

שיטות ריאיון

מטרת הקורס

הקורס נועד להקנות הבנה מעמיקה של מטרות הריאיון הקליני, לאפשר הכרות עם שיטות אבחון ולרכוש מיומנויות להתערבות במהלך הריאיון. יושם דגש על יצירת אינטגרציה מהמידע המתקבל במהלך הריאיון לשם העלאת השערות אבחנתיות וגזירת תכנית טיפולית. כחלק מהקורס נבנה יחד טופס עבור ראיון קליני מקיף אותו יקבלו הסטודנטים בסוף הקורס, על מנת שיוכל לשרת אותם בהמשך עבודתם הקלינית.

מבנה הקורס

הלמידה תנוע בין הרצאות פרונטליות, הצגות נושא קצרות בכיתה שיינתנו ע"י סטודנטים, תרגילי יישום משותפים ודיון בסוגיות קליניות. כמו כן, ישולבו סרטים על מנת להמחיש מצבים המתרחשים במהלך ראיון ודרכי התמודדות וטיפול בהם. ההרצאות ילוו במצגות אותן ניתן יהיה להוריד מאתר הקורס. רוב חומרי הקריאה ימצאו באתר הקורס או ישלחו בדוא"ל לנוחיות הסטודנטים.

דרישות הקורס

נוכחות חובה, ניתן להעדר מהשיעורים עד פעמיים. היעדרות נוספת תגרור הורדה של חמש נקודות בציון. בשל האופי הסדנאי של הקורס מתבקשת השתתפות פעילה במשימות הכיתה. בסוף הסמסטר יינתן מבחן מסכם, שיכלול את החומר שילמד בכיתה וחומרי קריאה שייבחרו מתוך רשימת הקריאה המצ"ב.

ציון סופי

ציון במבחן סופי - 70%, תרגילי הגשה במהלך הסמסטר - 20%, השתתפות פעילה - 10%.

- * יתכנו שינויים בסדר ובהרכב השיעורים לפי צרכי הכיתה.
- * פריטי החובה למבחן ייבחרו מתוך הרשימה הבאה במהלך הסמסטר.

נושאי הלימוד

(1) הריאיון הקליני – אופניו, מבנהו ומטרותיו

Sullivan, H. S. (1954). **Basic Concepts in the Psychiatric Interview**. In: The Psychiatric Interview. New York: Norton. (Chp. 1: pp. 3-27). [אוסף כללי RC480.5.S8]

Othmer, E., & Othmer, S. C. (2005). **Prologue: Framework** In: The Clinical Interview Using DSM-IV. Washington, DC : American Psychiatric Pub. (Vol I, Chp. 1: pp. 1-12). [שמורים RC480.7.O744 2005]

Shea, S.C. (1988). **Interviewing: The principals behind the art**. In: Psychiatric Interviewing: The art of understanding. Philadelphia, PA: Saunders Company. (Chp. 1: pp. 3-53). [שמורים RC480.7.S54 1988]

אוגדן, ת. (1989). **הפגישה האנליטית הראשונה**. בתוך: הקצה הפרימיטיבי של החוויה. תל אביב: הוצאת עם עובד, 2008. (פרק 7, עמ' 128-143). [שמורים: RC506.O3416 2001]

(2) פתיחת הריאיון: כינון ברית ראשונית, יצירת רפורט, התבוננות על הפונה ועל האינטראקציה המתהווה דרך 'משקפים' אבחוניות

בנימין, א. (1990). **שלביו**. בתוך: הריאיון המסייע. בני ברק: ספריית הפועלים. (פרק 2: עמ' 29-63). [שמורים: BF637.I5B376 1990]

Molynaux, D. & Lane, V. W. (1982). **The first minutes of the interview**. In: Effective Interviewing: Techniques and Analysis. Boston: Allyn and Bacon. (Chp 6: pp. 91-107). [אוסף כללי HM132.M63]

Othmer, E., & Othmer, S. C. (2003). **Strategies for rapport**. In: The Clinical Interview Using DSM-IV. Washington DC: American Psychiatric Pub. (Vol I, Chp. 2: pp. 13-43). [שמורים RC480.7 .O744 2005]

3) גוף הריאיון: בחירת מידע רלוונטי, טכניקות ריאיון וסוגי התערבויות

התערבויות מרכזיות בריאיון (כגון: שאלה, שיקוף, הדהוד, עימות, הבהרה ופירוש), התערבויות לא מילוליות, התערבויות שאינן רצויות, המראיין ככלי, הכרות עם שאלוני דיווח עצמי, תרגולים בכיתה.

Molynaux, D. & Lane, V. W. (1982). **The body of the interview**. In: Effective Interviewing: Techniques and Analysis. Boston: Allyn and Bacon. (Chp. 7: 109-141). [HM132.M63 כללי 1982]

Othmer, E., & Othmer, S. C. (2003). **Strategies to get information: Techniques**. In: The Clinical Interview Using DSM-IV. Washington DC: American Press. (Chp. 3: pp. 45-99). [RC480.7 .O744 2005 שמורים].

Shea, S.C. (1988). **The dynamic structure of the interview**. In: Psychiatric Interviewing: The art of understanding. Philadelphia, PA: Saunders Company. (Chp. 2: pp. 55-133). [RC480.7.S54 1988 שמורים].

Fine, S. F., & Glasser, P. H. (1996). **Communication dynamics of the helping interview**. In: The First Helping Interview. London: Sage. (Chp. 5: pp. 58-78).

בנימין, א. (2002). הריאיון המסייע. בני ברק: ספריית הפועלים. פרקים: 5, 6, 7. [BF637.I5B376 1990 שמורים].

4) הערכת הסטטוס המנטאלי: הכרות עם הריאיון הפסיכיאטרי

Othmer, E., & Othmer, S. C. (2003). **Three methods to assess mental status**. In: The Clinical Interview Using DSM-IV. Washington DC: American Psychiatric Pub. (Chp. 4, pp. 101-167). [RC480.7 .O744 2005 שמורים]

Morrison, J. (2002). **Signs and symptoms in area of clinical interest**. In: The First Interview Revised for DSM-IV. New York: Guilford Press. (Chp. 13: pp. 135-160). [RC480.7.M67 1995 כללי].

Shea, S. C. (1990). **Contemporary clinical interviewing: Integration of the DSM-IV, managed care concerns, mental status, and research**. In G. Goldstein, & M. Hersen (Eds.), Handbook of Psychological Assessment, Pergamon Press (Chp. 13: pp. 339-362). [BF39.H2645 1990 כללי]

אליצור, א., טיאנו, ש., מוניץ, ח., ונוימן, מ. (1992). סיווג המחלות בפסיכיאטריה ועקרונותיה. בתוך: פרקים נבחרים בפסיכיאטריה. אוניברסיטת ת"א: הוצאת פפירוס. (פרק ו': 115-125). [RC480 .P4 2002 שמורים]

גלאס, ל. (2006). להבין את קוד שפת הגוף (עמ' 193-159); להבין את קוד הפנים (עמ' 217-195). בתוך: כיצד לקרוא אנשים: ארבעת הקודים לקריאת בני אדם אשר ישפרו את חיינו. אור יהודה: כנרת, זמורה-ביתן, דביר. [אוסף כללי BF637.C45G5616]. [2006].

Shea, S.C. (1988). **Nonverbal behavior: The interview as mime**. In: Psychiatric Interviewing: The art of understanding. Philadelphia, PA: Saunders Company. (Chp. 3: pp. 135-177). [שמורים RC480.7.S54 1988].

5 הערכת אישיות מפרספקטיבה דינמית

Gabbard, G., O. (2005). **Psychodynamic assessment of the patient**. In: Psychodynamic Psychiatry in Clinical Practice, the DSM-IV Edition (4th ed). Washington DC: American Psychiatry Press, Inc. (Chp. 3: pp. 65-88). [שמורים RC489.P72G33 1994].

McWilliams, N. (1994). Psychoanalytic Diagnosis: Understanding personality structure in the clinical process. NY: Guilford Press. (Chp. 3, 5, 6). [אוסף כללי RC489.T95M38 1994].

6 מצבים קשים בריאיון

Sandler, J. (1992). **Resistance**. In: The patient and the analyst. New York: International Universities Press. (pp. 99-120). [אוסף כללי RC506.S24].

Shea, S.C. (1988). **The art of moving with resistance**. In: Psychiatric Interviewing: The art of understanding. Philadelphia, PA: Saunders Company. (Chp. 10: pp. 499-542). [שמורים RC480.7.S54 1988].

אמנון, מ. (1989). התנגדות בטיפול. של מי ההתנגדות? חברה ורווחה, י"א(1), 39-47.

קיטרון, ד. (2009). העברה והעברה נגדית - ממכשלות והתנגדות למעלות ותועלת. שיחות, כ"ד(1), 7-9. [כתבי עת XL.A574].

7 סיום הריאיון

Sullivan, H. S. (1954). **The termination of the interview**. In: The Psychiatric Interview. New York: Norton. (Chp. 9: pp. 209-216). [אוסף כללי RC480.5.S8].

Morrison, J. (2002). **Closure**. In: *The First Interview Revised for DSM-IV*. New York: The Guilford Press.
(Chp. 14: pp. 161-163). [אוסף כללי 1995 RC480.7.M67]

8) הארות לפני סיום

- סוגיות אתיות בראיון קליני; שיטות ראיון: ראיון מובנה (הכרות עם ה-MINI), מובנה למחצה ופתוח; הכרות חווייתית עם מבחנים השלכתיים.
- חוק זכויות החולה תשנ"ו, 1996.

Fine, S. F., & Glasser, P. H. (1996). **Legal and ethical issues in the helping interview**. In: *The First Helping Interview*. London: Sage. (Chp. 11: pp. 149-162).

9) אינטגרציה ודיווח על הממצאים

- עיבוד ואינטגרציה של המידע שנאסף, החלטה על תכנית התערבות, משוב על הריאיון ויצירת חוזה עבודה.
- בכיתה: יצירת טופס מסכם של הריאיון ושיטות איסוף מידע; משחקי תפקידים לקראת המבחן.

Othmer, E., & Othmer, S. C. (2005). **Five phases and the four components: How to put it all together**. In: *The Clinical Interview Using DSM-IV*. Washington, DC : American Psychiatric Pub. (Vol I, Chp. 7: pp. 289-332).
[שמורים 2005 RC480.7.O744]

Morrison, J. (2002). **Communicating your findings**. In: *The First Interview Revised for DSM-IV*. New York: The Guilford Press. (Chp. 20: pp. 227-241). [אוסף כללי 1995 RC480.7.M67]

סמסטר מוצלח ומעניין!